

існуючих виробництв, що представляють потенційну небезпеку для міст;

4) здійснювати забезпечення функціонування загальної системи виклику екстрених оперативних служб, а також вдосконалення заходів з метою прогнозування і профілактики надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру.

Таким чином, щоб підвищити рівень безпеки населення, об'єктів і інфраструктури, необхідно створити умови, що забезпечують можливість гідного життя громадян, динамічного розвитку економічної, соціальної та духовної сфер життя суспільства; створити в регіонах і містах ефективну систему забезпечення комплексної безпеки, здатну відбити існуючі та прогнозовані загрози, мінімізувати збиток від впливу деструктивних і негативних факторів, що генерують різного роду небезпеки і загрози.

АНАЛІЗ ВИРОБНИЧИХ ТРАВМ І ЗАХОДИ ДЛЯ ЇХ ПОПЕРЕДЖЕННЯ

*Кацюба Яніна Віталіївна
м. Полтава*

***Анотація.** Стаття присвячена аналізу виробничих травм в умовах охорони праці; характеристикі заходів їх попередження.*

Ключові слова: *травма, виробничий травматизм, охорона праці.*

У нестримний час розвитку глобальної економіки створення безпечних умов праці неодмінно продовжує залишатися невід'ємною частиною соціально-економічного розвитку держави та складовою державної політики. Так, згідно із Законом України «Про охорону праці», основним принципом державної політики є пріоритет життя і здоров'я працівників відносно будь-яких результатів виробничої діяльності.

Проблема виробничих травм неодноразово висвітлювалася у працях вітчизняних та закордонних науковців. Серед них варто зазначити В. М. Ярошевську, В. С. Венедіктова, М. І. Іншина, М. Халімовського, Г. Г. Гогіташвілі, Я. В. Крушельницьку та ін. Проте багато аспектів даної проблеми все ж таки ще потребують чималого дослідження та практичного застосування.

Проблема охорони праці є загальносвітовою: за даними МОП, в світі щороку реєструється 270 млн. випадків виробничого травматизму, у зв'язку з виробничою діяльністю помирає щороку 2 млн. осіб, щорічно, за оцінками Міжнародного бюро праці, нещасні випадки на виробництві і професійні захворювання забирають життя приблизно 2 млн. працівників [1, с. 64].

Розглядаючи охорону праці в умовах ринкової економіки особливу увагу необхідно звернути на економічні аспекти охорони праці. Здійснення заходів з поліпшення умов і охорони праці чинить стимулюючий вплив як на економічні, так і на соціальні результати виробництва. За даними досліджень, комплекс заходів з поліпшення умов праці може забезпечити приріст продуктивності праці на 15-20 %. Так, нормалізація освітлення робочих місць збільшує продуктивність праці на 6-13 % та скорочує брак виробництва на 25%. Раціональна організація робочого місця підвищує продуктивність праці на 21 %, а раціональне фарбування робочих приміщень – на 25%.

Різні виробничі фактори можуть спричинити травми. Під виробничою травмою розуміють порушення анатомічної цілісності або фізіологічних функцій тканин чи органів людини внаслідок механічного, теплового, хімічного та іншого впливу факторів виробничого середовища на організм людини у зв'язку з виконанням нею професійної праці, будь-якого виробничого завдання або громадського доручення [3, с. 157].

Відповідно до впливу чинників виробничого середовища на працівників травми поділяють на:

- *механічні* (уражені частини тіла, переломи, рани тощо) можуть бути заподіяні рушійними частинами виробничого устаткування та оброблюваними предметами, інструментом, переміщуваним вантажем;

- *теплові травми* (опіки, обмороження, теплові удари) викликані переважно прямим доторканням до поверхні виробничого устаткування, впливом полум'я, гарячих предметів; раптовою дією розплавленого металу, гарячої рідини, гарячої пари чи газу. Обмороження є

наслідком дії низьких температур повітря, устаткування чи предметів;

- *хімічні травми* являють собою хімічні опіки, гостре отруєння концентрованими кислотами, лужними розчинами та ін. Їх працівник може отримати при транспортуванні та переливі кислот, лугів, виготовленні розчинів, ремонті та чищенні апаратури;

- *електричні*, які пов'язані з проникненням струму через організм людини. Причини електричних травм на виробництві різноманітні: обриви дроту, доторкання до неізольованих дротів чи предметів під напругою;

- *променеві* травми пов'язані з впливом випромінювання;

- *комбіновані* травми можуть бути заподіяні кількома видами впливу (наприклад, механічна дія й ураження струмом та ін.) [2, с. 78].

Як результат проведеного дослідження визначено заходи з охорони праці, що сприяють запобіганню випадкам виробничого травматизму:

а) організаційні: проведення навчання та інструктаж з охорони праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки; застосування комп'ютерних методів прикладного та інструментального забезпечення, що значно підвищують якість навчального процесу, використовуючи необхідну інформацію з ресурсів мережі Internet та ін.;

б) технічні: модернізація технологічного обладнання, перепланування його розміщення; впровадження автоматичного та дистанційного керування виробничими обладнаннями;

в) санітарно-виробничі: придбання або виготовлення пристроїв, що захищають працівників від електромагнітних випромінювань, пилу, газів, шуму; влаштування нових і реконструкція діючих вентиляційних систем, систем опалення;

г) медико-профілактичні: придбання молока, засобів миття та знешкодження; організація лікувально-профілактичного харчування [4, с. 108].

Неабияке значення для забезпечення безпеки праці і запобігання виробничому травматизму мають основні технічні засоби безпеки: огорожувальні та запобіжні пристрої, блокування, профілактичні випробування.

Висновки. Узагальнюючи вищесказане, зосередимо увагу на тому, що безпека праці значною мірою залежить від забезпечення підприємств нормативно-правовими актами з охорони праці, які повністю відповідають як вимогам чинного законодавства в Україні так і вимогам європейського законодавства, спрямованих на реалізацію права людини на безпечні та здорові умови праці. Тож вітчизняні підприємства повинні сьогодні приділяти більшу увагу аналізу причин виробничого травматизму та докладати максимум зусиль до зменшення його рівня, адже тільки здорові та працездатні люди можуть якнайкраще, працювати, таким чином реалізуючи максимально свої можливості та досягаючи основних цілей підприємства.

Перелік використаної літератури:

1. Зеркалов Д. В. Безпека праці [Електронний ресурс] : монографія /Д. В. Зеркалов. – Електрон, дані. – К. : Основа, 2012.
2. Охорона праці: європейські і міжнародні стандарти та законодавство України : Науково-практичний посібник: у 2-т. [В. С. Венедіктов, В. П. Грохольський, М. І. Іншин та ін.] –Київ , М-во юстиції України, Державний департамент з питань адаптації законодавства, Українська асоціація фахівців трудового права, 2006. – Т. 1. – 713 с.
3. Охорона праці в Україні : Нормативні документи / Упоряд. О. М. Роїна, ред. О. А. Кривенко. – 2-ге вид., виправлене і доповнене. – К.: КНТ, 2006. – 418 с.
4. Ярошевська В. М. Охорона праці в галузі : Навчальний посібник / В. М. Ярошевська, В. Й. Чабан. – Київ : ВД»Професіонал, 2004. – 286 с.

ВПЛИВ УЛЬТРАФІОЛЕТОВОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ НА ЗДОРОВ'Я ПРАЦІВНИКІВ ТА МЕТОДИ ПРОФІЛАКТИКИ

*Піменова Крістіна Ігорівна
м. Полтава*

Вступ. Сьогодення характеризується використанням ультрафіолетового випромінювання (УФВ) у різних галузях виробництва: дуговому електрозварюванні, автогенному різанні і зварюванні металу, плазмовому різанні та зварюванні, а також у харчовій промисловості. Використання УФВ характерне для дефектоскопії та світлокопіювання. Окрім галузей, де УФВ використовується в якості інструменту, існує ряд галузей, працівники яких